

P O S U D E K
konzultanta rigorózní práce

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Michal Srp

Název práce: Dědická smlouva jako nový institut dědického práva

Jméno a příjmení konzultanta: Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor zvolil velmi aktuální téma zejména s ohledem na změny přinášené OZ 2012. Jde o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i proběhlé diskuse v odborných periodikách (Ad notam, Právní rozhledy, Bulletin advokacie a jiné). Autor v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu nejsou v úvodu zřetelně naznačeny, ale z práce samotné je patrné, že autor zvolil analytický a komparativní přístup, který vhodně kombinuje s deskripcí a evaluací judikatury, aby nakonec dospěl k syntetizujícímu poznatku. V tomto ohledu autor prokázal schopnost nadhledu nad zákonným textem, projevil znalost aktuální judikatury, kterou kriticky analyzuje, vyhodnocuje a její závěry patřičně komentuje. Svou prací se dotkl hned několika velmi diskutovaných problémů souvisejících s platnou právní úpravou dědické smlouvy coby dědického titulu, a to otázky podmínek, příkazů, kontraktační způsobilosti, věcného omezení rozsahu dědické smlouvy, kolize s ostatními tituly aj.

2. Logická struktura a členění rigorózní práce:

Text (103 stran včetně úvodu a závěru) je celkově velmi přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy *de lege ferenda*. Práce je rozdělena do 3 kapitol, kdy první z nich usiluje o stručnou základní charakteristiku dědické smlouvy z obecného pohledu a plní spíše roli metodologicko-propedeutickou (úvod do problematiky smluvního dědění). Kapitola druhá podává stručnou analýzu dědické smlouvy *de lege lata*. Třetí kapitola se celistvě věnuje úpravě dědické smlouvy v Rakousku a Německu a přináší některé srovnávací aspekty (formální i obsahové náležitosti dědické smlouvy). Zde se autor nicméně zaměřil více na obecnou deskripci obou zahraničních právních řádů, tj. přináší výklady o dědickém právu obecně a nikoli zaměřené jen na dědickou smlouvu.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý relativně dostatečný počet bibliografických pramenů (českých i zahraničních) s ohledem na zatím nízkou „zpracovanost“ tohoto aktuálního tématu v tuzemské literatuře. Těžiště práce nicméně leží v literatuře tuzemské (zejm. komentářové). Prameny autor správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát by mohl být místy bohatší a „odlehčit“ vlastnímu textu, autor jej

využil spíše k průběžnému odkazování na citované autory. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje relevantní tituly naší (s ohledem na jejich malou četnost) i zahraniční nauky. Lze ocenit, že autor neváhá konfrontovat základní názory české i německé doktríny a jejich odlišná stanoviska zasadit do širšího kontextu a opatřit vlastním hodnocením a závěrem.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava rigorózní práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je velmi dobrá. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je taktéž pracováno správně. Jen ojediněle dochází k drobnému přehlédnutí, překlepům či absenci interpunkce.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu podnětných názorů a závěrů. Zajímavé jsou historizující výklady o parentelním dědickém systému, resp. parentelním-graduálním a parentelním s reprezentací (Tilsch – str. 35 a násl.). Za přínosné pokládám úvahy o právnické osobě jakožto smluvní straně dědické smlouvy (str. 52). Zde autor záměrně ponechává otázku otevřenou, přičemž argumentuje spíše v neprospěch takové možnosti, a to s ohledem na stávající úpravu OZ.

U ústní obhajoby by se mohl blíže vyjádřit:

- ke smluvní povaze dědické smlouvy (nového nejsilnějšího dědického titulu v OZ), jenž umožňuje stranám na základě jejich dohody měnit obsah takové smlouvy, případně ji i zrušit, tj. volně disponovat se smlouvou do doby, než nastanou její účinky. Jaké modality OZ nabízí smluvním stranám při modifikaci smluvního vztahu v době před její účinností a jaké vypořádací mechanismy by se na takový postup případně aplikovaly?
- K otázce převoditelnosti práva z dědické smlouvy a postupitelnosti dědické smlouvy jako takové
- K otázce, zda dědická smlouva může platně vyloučit právo smluvního dědice odmítnout dědictví
- Z jaké hodnoty se bude vypočítávat $\frac{1}{4}$ pozůstalosti, resp. falcidiánská kvarta? Z výše hodnoty majetku v době uzavření dědické smlouvy nebo z výše hodnoty majetku v době smrti zůstavitele?

6. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce

Práce je po odborné stránce standardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorovy velmi dobré znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících otázek a celkovou širší orientaci v citovaných oblastech a neshledal jsem v ní žádné zásadní nedostatky.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorovu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, jeho schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s předběžným hodnocením „**prospěl**“.

Rigorózní práci hodnotím stupněm: prospěl.

Datum: 10. 6. 2016

Podpis konzultanta rigorózní práce:
Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.